

امتحانات متمرکز تکمیلی (سطح ۳)

نیم سال اول ۹۵-۹۴

رشته‌های تفسیر، فلسفه، کلام، تاریخ، اخلاق، مهدویت، امامت و ادبیات عرب ورودی مهر ۹۴

ردیف:		
صنوبری:	ساعت برگزاری: ۱۰ صبح	نمره: ۱۷
نمره جزئی: ۸۰ دقیقه	ساعت پایانی: ۱۲:۳۰	
نمره عمومی:	ساعت برگزاری: ۱۰ صبح	نمره: ۲۰
نمره جزئی: ۹۰ دقیقه	ساعت پایانی: ۱۲:۳۰	
شناسه یا نام مصحح اول	نمره بر عدد	نمره بر حرف
شناسه یا نام مصحح دوم	نمره بر عدد	نمره بر حرف

مهر مدرسه

کد آزمون:	۳۹۴۱/۰۶
تاریخ:	۱۳۹۴/۱۰/۱۳
عنوان:	فقه ۱
کتاب:	دروس تهجدیه فی الفقه الاستدلالی
مردود:	جلد دوم: اجاره (ص ۱۳۰-۱۰۷)، ضمان (ص ۱۷۸-۱۶۹)، مضاربه (ص ۲۲۳-۲۱۱)، قرض (ص ۲۴۱-۲۲۵)، ودیعه (ص ۲۷۲-۲۶۵) و وقف (ص ۵۴۴-۵۴۱)

نام و نام خانوادگی: نام پدر: کد ملی: مدرسه علمیه: شهرت: استان:

۰/۵

۱- حکم و دلیل مشهور در «اجاره معاطاتی» را تعیین نمایید. ص ۱۱۳

الف. جائزه الا عند التصرف للاجماع

ب. جائزه عند التصرف للروایات

ج. غیر جائزه للسیره المتشرعه

د. غیر جائزه مطلقاً للاجماع

۰/۵

۲- کدام خیار در اجاره ثابت نمی‌باشد؟ ص ۱۲۲

الف. خیار تخلف شرط و عیب

ب. خیار غبن و تخلف شرط

ج. خیار مجلس و تأخیر

د. خیار عیب و غبن

۰/۵

۳- ما هو حکم جعل مقدار من الربح للاجانبی فی المضاربه؟ ص ۲۱۵

الف. یصح مطلقاً

ب. یصح مع قیامه بعمل

ج. یصح مع رضاء المالك فقط

د. یصح مع رضاء المالك فقط

۰/۵

۴- کدام گزینه از جمله شرایط متعاقدين در صحت قرض است؟ ص ۲۲۹

الف. عدم الفس فی خصوص المقترض

ب. عدم الفس فی خصوص المقترض

ج. عدم السفه فی خصوص المقترض

د. عدم الفس فی المتعاقدين

۰/۵

۵- نظر مصنف در «الوقف علی من ینقرض» کدام است؟ ص ۵۵۳

الف. التوقف

ب. القول بطلان

ج. القول بصحته وقفا

د. القول بصحته جسبا

۰/۵

۶- کدام عبارت در مورد «صدقه بالمعنی الأخص» صحیح است؟ ص ۵۶۲ و ۵۶۴

الف. تصح الصدقة بدون قصد القرية

ب. المعروف أنها لا تحتاج الى القبول

ج. لا تجوز من غیر الها شمی علی الها شمی

د. یعتبر فیها قطع علاقه المتبرع بالمتبرع به

۰/۵

۷- کدام یک از عبارات در باب اجاره جاری می‌شود و کدام یک جاری نمی‌شود؟ (برای هر کدام ذکر دو مورد کافی است). ص ۱۲۲ و ۱۲۳ - ۱ نمره

۱

جواب: عبارات که در باب اجاره جاری می‌شود مانند خیار مجلس، تأخیر، حیوان (۰/۵ نمره)

عبارات که در باب اجاره جاری نمی‌شود مانند خیار عیب، تخلف شرط، غبن (۰/۵ نمره)

۰/۵

۸- با توجه به عبارت «استشکل بعض فی تسلیم العین الی المستأجر الثاني بدون اذن المؤجر» ضمن تبیین اشکال مطرح شده جواب مصنف را با قطع نظر از روایات بیان نمایید. ص ۱۲۲ و ۱۲۴ و ۱۲۵ - ۲ نمره

۲

جواب: اشکال مطرح شده عبارت از این است که عین، ملک صاحب اصلی است و تصرف در آن به این که آن را به نفر سوم تسلیم کند تصرف در مال غیر است که بدون اذن صحیح نیست. (۱ نمره)

پاسخ از اشکال: اذن مالک برای مستاجر در عین، به اعتبار ملکیت منفعت است نه به عنوان فلان شخص و چون مستاجر دوم هم همین ملکیت منفعت را دارد جایز است که ملک به او تسلیم شود و او بر عین مسلط شود فقط باید عین در معرض خطر تلف و یا ضرر نباشد. (۱ نمره)

۹- تفاوت «ضمان اصطلاحی» در فقه شیعه را با ضمان به نظر اهل سنت بیان کنید ص ۱۷۱ - ۲ نمره

جواب: تفاوت ضمان در فقه شیعه با اهل سنت این است که ضمان در فقه شیعی به معنای بر عهده گرفتن دین دیگری است به گونه‌ای که دین از ذمه مضمون عنه به ذمه ضامن منتقل می‌شود [به عبارت دیگر به مجرد ضمان، ذمه مضمون عنه بری شده و ذمه ضامن مشغول می‌شود]. (۱ نمره) ولی ضمان در فقه اهل سنت عبارت است از: ضم ذمه به ذمه، یعنی ذمه ضامن و مضمون عنه هر دو مشغول می‌شود [و طلبکار می‌تواند به هر کدام که خواست رجوع کند]. (۱ نمره)

۱۰- در عبارت «اما اعتبار کون راس المال عینا و لیس بدین فللقصور فی المقتضی و وجود المانع» مراد از مقتضی و مانع چیست؟ ص ۲۱۸

۲- نمره

جواب: در مضاربه شرط است که سرمایه عین باشد نه دین زیرا مقتضی عنوان «اعطاء مال» در صحیح محمد بن مسلم و غیر آن بر این که سرمایه می‌تواند دین باشد قاصر در این مطلب است بلکه ظاهر در دفع عین است و شامل دین نمی‌شود و حداقل آن است که شک داریم لذا نمی‌شود به این روایت برای اثبات مشروعیت مضاربه تمسک کرد. (۰/۷۵ نمره) اما مانع موثقه سکونی است که امیرالمومنین درباره مردی که بر عهده دیگری مالی داشت و آن را مطالبه می‌کرد و بدهکار چیزی نداشت که بپردازد و طلبکار گفته است آن مال نزد تو به مضاربه باشد فرمود: «این درست نیست مگر اینکه وجه نقد برای مضاربه بدو بپردازد». (۰/۷۵ نمره)

۱۱- در باب «قرض» فرض «تأجیل الدین عند حلوله بزیاده» را همراه با ذکر دلیل بنویسید. ص ۲۳۵ - ۱/۵ نمره

جواب: تأخیر انداختن دینی که زمان اداء آن فرا رسیده است با افزایش دادن مقدار آن جایز نیست (۰/۵ نمره) زیرا در این صورت ربا پیش می‌آید که به خاطر افزایش زمان مقدار دین را افزایش داده‌اند. (۱ نمره)

۱۲- به نظر مصنف با توجه به «جایز بودن عقد قرض» آیا «أجل مذکور در ضمن عقد قرض» لازم است یا جایز؟ چرا؟ ص ۲۳۹ - ۱/۵ نمره

جواب:

أجل مذکور در ضمن عقد قرض لازم است (۰/۵ نمره) زیرا روایت «المسلمون عند شروطهم» بر وجوب و لزوم وفاء به تمام شروط دلالت دارد حتی شروطی که در ضمن عقد جایزی مثل قرض ذکر شوند. (۱ نمره)

۱۳- ردّ ودیعه به «مودع غیر شیعه» و ردّ آن به «مودع غاصب» چه حکمی دارد؟ یک دلیل برای هر یک بنویسید. ص ۲۶۹ و ۲۷۰ - ۲ نمره

جواب:

ردّ ودیعه به «مودع غیر شیعه» در هنگام مطالبه‌ی آن واجب است؛ به دلیل ۱. اطلاق آیه‌ی شریفه‌ی «ان الله یأمرکم أن تؤدوا الأمانات الی اهلها» و ۲. روایات دال بر وجوب رد امانت هر چند که مودع، قاتل امام حسین علیه السلام باشد. [ذکر یک دلیل کافی است.]

رد ودیعه به «مودع غاصب» جایز نیست؛ زیرا آن چه واجب است ردّ امانت به اهل آن است که با دفع به غاصب محقق نمی‌شود؛ بلکه دفع آن به غاصب، ممنوع و موجب ضمان است. [رساندن مطلب با هر تعبیری کفایت می‌کند.]

۱۴- عبارت «الحبس إنشاء یتضمن تسلیط الغير علی شیء لاستیفاء منفعة - إما مع الإطلاق أو خلال فترة محدودة- مع بقائه علی ملک مالکة من دون ان یحقّ للمحبس علیه التصرف فیه بالنقل بالبیع و نحوه» را کاملاً توضیح دهید. ص ۵۵۹ - ۲ نمره

جواب: حبس انشائی است که متضمن مسلط ساختن کسی است بر چیزی برای استفاده از منافع آن شیء (حال یا با قید زمان محدود و مشخص مثل یک سال و یا مطلق و بدون ذکر زمان) البته با باقی ماندن اصل آن شیء بر ملک مالک و در نتیجه برای محبس علیه جایز نیست در آن شیء تصرفاتی از قبیل فروختن و هبه کردن انجام دهد یعنی نمی‌تواند تصرفاتی که باعث انتقال آن شیء به ملک دیگری می‌شود را انجام دهد.

* سؤالات زیر مختصّ طلاب غیر حضوری می‌باشد:

۱۵- ضمن تعریف اجاره بیان نمایید که آیا به نظر مصنف اجاره با معاطات محقق می‌شود؟ چرا؟ ص ۱۰۹ و ۱۱۱ - ۱ نمره

جواب: اجاره عبارت است از: «عقد یتضمن المعاوضة علی المنفعة» یعنی اجاره عقدی است که در مقابل عوض، متضمن تملیک منفعت می‌باشد. به نظر مصنف اجاره با معاطات محقق می‌شود، چون مطابق قاعده است.

۱۶- مدعا و دلیل را در عبارت «و اما اعتبار ان تكون العین الموقوفه قابلهً للانتفاع بها مع بقائها فباعثار تقوّم الوقف عرفاً بحبس العین، فاذا لم یمكن حبسها عند الانتفاع بها فلا یمكن تحقّقه» تبیین کنید. ص ۵۵۳ - ۲ نمره

جواب: مدعا: در وقف باید عین با انتفاع باقی بماند یعنی منافع عین استیفاء شود ولی اصل عین باقی بماند. (۱ نمره)

دلیل: چون در معنا و ماهیت وقف آمده است که «تحبیس العین و تسبیل الثمره» پس حبس عین، جزو حقیقت و معنای وقت است لذا اگر عین به همراه انتفاع مصرف شود و باقی نماند حبس عین صورت نگرفته و وقف محقق نمی‌شود. (۱ نمره)